

نقش تعدیل کننده خودتمایزیافتگی در ارتباط بین سوءرفتار هیجانی و سبک دلبستگی با رضایت زناشویی زوجین

The Moderating Role of Self-Differentiation in the Relationship between Emotional Abuse and Attachment Style with Marital Satisfaction of Couples

<https://dx.doi.org/10.52547/JFR.19.1.45>

M. Azizi, M. A.

Department of Psychology, Azad University, Bandar
Abbas, Iran

K. Haji Alizadeh, Ph.D.

Department of Psychology, Azad University, Bandar
Abbas, Iran

مجید عزیزی

گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بندرعباس

کبری حاجی‌علیزاده ✉

گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بندرعباس

دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۷/۲۸

دریافت نسخه اصلاح‌شده: ۱۴۰۱/۱۲/۳

پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۱۲/۹

Abstract

Identity Marital Satisfaction, as one of the important and determining indicators in the strength of the family, is a situation in which the husband and wife feel happy, satisfied with marriage and satisfied with each other most of the time. The purpose of this research is to investigate the moderating role of self-differentiation in the relationship. We investigated correlation between emotional abuse and attachment with marital satisfaction of couples in Bandar Abbas City.

چکیده

رضایت زناشویی به‌عنوان یکی از شاخص‌های مهم و تعیین‌کننده در استحکام خانواده، وضعیتی است که در آن زن و شوهر در بیشتر مواقع احساس خوشبختی، رضایت از ازدواج و رضایت از همدیگر دارند. هدف از پژوهش حاضر، بررسی نقش تعدیل‌کننده خود تمایز یافتگی در ارتباط بین سوءرفتار هیجانی و دلبستگی با رضایت زناشویی زوجین شهر بندرعباس بود. روش پژوهش توصیفی - همبستگی و از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری بود.

✉ Corresponding author: Department of Psychology, Faculty of Psychology and Education, Azad University, Bandar Abbas, Iran.
Email: ph_alizadeh@yahoo.com

✉ نویسنده مسئول: بندرعباس، میدان دانشگاه، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، گروه روان‌شناسی.
پست الکترونیکی: ph_alizadeh@yahoo.com

The research method was descriptive-correlation and structural equation modeling. The statistical population included all the couples of Bandar Abbas City in 2022-2023, out of whom 240 people were selected by available sampling method. Data collection tools included self-differentiation questionnaire, Skorn and Friedlander (2003), childhood trauma, Mohammadkhani et al. (2003), adult attachment scale, Collins and Reed (1990) and Olson's marital satisfaction scale (1994). Data analysis was done using hierarchical regression method and SPSS software version 24. The findings showed that self-differentiation can moderate the effect of emotional misbehavior and infatuation style dimensions on marital satisfaction at the level of $p < 0.01$ with regression coefficients of 0.1424 and -0.370, respectively. Based on the findings of this research, it can be concluded that self-differentiation affects the intensity of emotional abuse and attachment on marital satisfaction.

Keywords: self-differentiation, emotional abuse, attachment, marital satisfaction.

جامعه آماری شامل کلیه زوجین شهر بندرعباس در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بودند که از بین آن‌ها ۲۴۰ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات شامل پرسش‌نامه تمایز یافتگی خود، اسکورن و فریدلندر (۲۰۰۳)، ترومای دوران کودکی، محمدخانی و همکاران (۲۰۰۳)، مقیاس دلبستگی بزرگسالان، کالینز و رید (۱۹۹۰) و مقیاس رضایت زناشویی اولسون (۱۹۹۴) استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها به روش رگرسیون سلسله‌مراتبی و با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ انجام شد. یافته‌ها نشان داد که خود تمایز یافتگی می‌تواند اثر ابعاد سوء رفتار هیجانی و سبک دلبستگی بر رضایت زناشویی را در سطح $p < 0.01$ به ترتیب با ضرایب رگرسیون ۰/۱۴۲۴ و -۰/۳۷۰ تعدیل کند. بر اساس یافته‌های این پژوهش، می‌توان نتیجه گرفت که خود تمایز یافتگی شدت اثرات سوء رفتار هیجانی و دلبستگی بر رضایت زناشویی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

کلیدواژه‌ها: خود تمایز یافتگی، سوء رفتار هیجانی، دلبستگی، رضایت زناشویی.

مقدمه

ازدواج^۱ در همه جوامع یک موضوع مهم شمرده می‌شود و داشتن زندگی زناشویی موفق تقریباً برای هرکسی یک هدف عمده و آرمانی به شمار می‌رود. ازدواجی را می‌توان موفق نامید که در آن رضایت زناشویی زوج بالا باشد و از سازگاری و تفاهم برخوردار باشد؛ همچنین ازدواج آن‌ها پایدار بوده و از ثبات مناسبی برخوردار باشد (ویسمن و همکاران^۲، ۲۰۱۸). رضایت زناشویی به‌عنوان یکی از شاخص‌های مهم و تعیین کننده در استحکام خانواده، وضعیتی است که در آن زن و شوهر در بیشتر مواقع احساس خوشبختی، رضایت از ازدواج و رضایت از همدیگر دارند (کرنی و بردبوری^۳، ۲۰۲۰). رضایت زناشویی فرایند پیچیده‌ای است که

متأثر از عوامل مختلفی است؛ مانند تحصیلات، طبقه اجتماعی اقتصادی، عشق، تعهد، ارتباطات زناشویی، تعارض، جنسیت، وجود فرزندان، روابط جنسی و تقسیم وظایف در زمان‌های مختلف (اسکانفلد و همکاران^۴، ۲۰۱۷). در حقیقت، آنچه حتی از خود ازدواج مهم‌تر است، موفقیت ازدواج و رضایت زوج‌های متأهل است که جوی سرشار از احترام، تعهد و مسئولیت بر آن حاکم باشد (امیدیان و همکاران، ۲۰۱۹؛ زارعی‌نژاد و همکاران، ۱۳۹۶؛ توکل و همکاران، ۲۰۱۷). یکی از متغیرهای مرتبط با رضایت زناشویی^۵، تمایز یافتگی^۶ خود است. در نظام زناشویی، وقتی تمایز یافتگی زوج‌ها بالا باشد، احتمال سازگاری مناسب با تعارض‌ها نیز برای زوج‌ها بیشتر می‌شود و اضطراب، واکنش‌های هیجانی و در نهایت آمیختگی کاهش می‌یابد؛ در سمت مقابل، زوج‌های با تمایز یافتگی پایین، هنگام وقوع تعارض، از اجتناب استفاده می‌کنند. افراد با تمایز یافتگی پایین، در تعارض‌های زناشویی در ارتباط با زوج، اضطراب را تجربه می‌کنند و واکنش‌های هیجانی یا جدایی هیجانی نشان می‌دهند (رزن^۷، ۲۰۰۰). از سوی دیگر، سبک دلبستگی زوجین نیز یکی از عوامل مهم در روابط زناشویی است؛ زیرا دلبستگی چهارچوبی فراهم می‌آورد که به فهم دقیق و بهتر روابط زناشویی و شیوه‌های مقابله با تعارض زوجین کمک می‌کند (بشارت و همکاران، ۲۰۰۳).

پژوهش‌ها نشان داده‌اند که افراد با سبک‌های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا، نسبت به افراد با سبک‌های دلبستگی ایمن، مشکلات بین شخصی بیشتری دارند و به خود و دیگران اعتماد ندارند (گوین^۸ و همکاران ۲۰۰۹). این موضوع باعث می‌شود که افراد با سبک‌های دلبستگی نایمن در حل تعارض و مشکل، به دیگران بی‌توجه باشند و حمایت دیگران را جلب نکنند و در طول تعارضات زناشویی، رفتارهای منفی زیادی از خود نشان دهند (لوکاس^۹، ۲۰۱۷).

از عوامل تأثیرگذار دیگر بر رضایت زناشویی، سوء رفتار هیجانی دوران کودکی یا تروماهای دوران کودکی است و این حاکی از تأثیرات بلندمدت سوء رفتار دوران کودکی بر جنبه‌های مختلف زندگی بعدی در بزرگسالی، از جمله رضایت زناشویی است (جعفری‌اقدام و همکاران، ۱۴۰۰). محققان دریافته‌اند که بد رفتاری عاطفی با کودکان، یعنی تحقیر، رفتارهای ارباب‌کننده رایج مراقبین که نسبت به کودکان معطوف می‌شود (دیلیلو و لانگ^{۱۰}، ۱۹۹۹؛ رایت^{۱۱} و همکاران، ۲۰۰۹)، با پیامدهای بین فردی منفی در بزرگسالی مرتبط است؛ این در حالی است که کنترل هیجان‌ها، عواطف، احساسات، پختگی هیجانی، توانایی تفکر منطقی در موقعیت‌های هیجانی و توانایی حفظ روابط نزدیک، تحت تأثیر خانواده اولیه، در مفهومی به نام تمایز یافتگی نمایان می‌شود (دهقان اصل و همکاران، ۱۳۹۴). افراد با سطوح بالای تمایز یافتگی، در تنظیم هیجان خود سازگارتر عمل می‌کنند و کمتر در دام هیجان‌های خود گرفتار می‌شوند و در موقعیت‌های شدید عاطفی، کنترل خود را از دست نمی‌دهند و منطقی و مسئولانه تصمیم می‌گیرند (گراهام^{۱۲}، ۲۰۱۸). یک فرضیه که ارتباط بین سوء استفاده عاطفی و مشکلات بین فردی بعدی را توضیح می‌دهد، این است که سوء استفاده عاطفی ممکن است توانایی کودکان را برای بیان واضح احساسات خود و خواندن دقیق احساسات دیگران مختل کند. این مشکلات می‌تواند منجر به مشکلات در روابط صمیمانه در مراحل بعدی زندگی شود (مانتا^{۱۳} و همکاران، ۲۰۱۵). اثرات سوء رفتار کودکی در مردان با آشفتگی‌های روان‌شناختی و پارانوئید آن‌ها در بزرگسالی و در زنان، با وسواس فکری و عملی و خصومت در بزرگسالی رابطه دارد که این خود کیفیت رضایت زناشویی را به شدت تحت تأثیر قرار می‌دهد (پری^{۱۴} و همکاران، ۲۰۰۸). بزرگسالان با سابقه

سوءرفتار هیجانی در دوران کودکی که مورد بدرفتاری روان‌شناختی قرار گرفته‌اند، نه تنها درباره خود باورهای منفی دارند، بلکه درباره دیگران نیز منفی فکر می‌کنند؛ به طوری که ضمن اینکه دیگران را حمایت‌کننده نمی‌دانند، آن‌ها را سوءاستفاده‌کننده یا رهاکننده می‌دانند. این مسئله می‌تواند بر انتظارات از خود و دیگران، در جهت افزایش خطر بروز تعارضات زناشویی و در نتیجه کاهش رضایت زناشویی، تأثیر بگذارد (مسمن و کات^{۱۵}، ۲۰۰۷).

بررسی عوامل مرتبط با رضایت زناشویی می‌تواند مهم‌ترین و کمک‌کننده‌ترین راه برای جلوگیری از گسیختگی خانواده و حفظ و استحکام و دوام آن باشد. با توجه به اینکه الگوهای اولیه شکل‌گرفته افراد در خانواده اصلی، در روابط بعدی، از جمله ازدواج تکرار می‌شود و می‌تواند زمینه را برای بروز مشکلات ارتباطی و زناشویی فراهم کند و ممکن است سوءرفتار هیجانی دوران کودکی در شکل‌گیری یا شدت‌بخشیدن به این تعارضات نقش داشته باشد، لذا پی‌بردن به عوامل مؤثر در رضایت زناشویی حائز اهمیت است. با توجه به اینکه آسیب‌های جدی به رابطه، منجر به ایجاد مشکلات زیادی برای زوجین می‌شود و میزان خودتمایزیافتگی و کیفیت شکل‌گیری رابطه با ضعف‌های رابطه، از جمله دلبستگی عاطفی مرتبط است، این سؤال مطرح می‌شود که آیا خودتمایزیافتگی در ارتباط بین سوءرفتار هیجانی و سبک دلبستگی با رضایت زناشویی نقش تعدیل‌کننده دارد یا خیر؟

روش

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

این پژوهش به لحاظ هدف، از نوع بنیادی و به لحاظ نحوه گردآوری داده‌ها، از نوع توصیفی - همبستگی است. جامعه آماری پژوهش، همه مردان و زنان متأهل شهر بندرعباس در سال ۱۴۰۰-۱۴۰۱ را شامل می‌شود. حداقل حجم لازم برای این پژوهش، بر اساس شاخص پرکاربرد N بحرانی هولتر محاسبه شده است که این مقدار برای مدل فرضی پژوهش و بر اساس متغیرهای مکنون و مشهود برابر ۱۴۲ به دست آمد. همچنین، با در نظر گرفتن حداقل حجم موردنیاز، هنگامی که پارامترهای مدل (در مدل فرضی این پژوهش، ۱۵ پارامتر) و به‌ازای هر پارامتر بین ۱۰ تا ۱۵ متغیر باشد، حجم نمونه باید بین ۲۰۰ تا ۴۳۵ نفر باشد (کلاین^{۱۶}، ۲۰۱۵)؛ از این رو، کل نمونه انتخاب‌شده در این پژوهش ۲۴۰ نفر بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند؛ بدین ترتیب که از میان مناطق چهارگانه شهرداری، دو منطقه ۱ و ۳ به صورت تصادفی انتخاب شدند؛ سپس، با مراجعه به اماکن عمومی، اعم از سراهای محله، مراکز خرید و درمانگاه‌ها، پرسش‌نامه‌ها به افراد متأهل برای تکمیل داده شد. ملاک‌های ورود به پژوهش شامل موارد زیر بود: متأهل بودن، گذشتن حداقل یک سال از زندگی مشترک، دارا بودن حداقل سواد سیکل و تمایل به شرکت در پژوهش. ملاک‌های خروج از پژوهش نیز شامل این موارد بود: انصراف از همکاری و ناقص بودن پرسش‌نامه‌ها. روند اجرای پژوهش به این صورت بود که قبل از تکمیل پرسش‌نامه‌ها، درباره هدف پژوهش و محرمانه‌بودن نتایج برای مشارکت‌کنندگان توضیحاتی داده شد؛ در ادامه، پس از کسب رضایت آگاهانه از مشارکت‌کنندگان، از آن‌ها خواسته شد تا در صورت تمایل اقدام به تکمیل پرسش‌نامه‌ها نمایند. در نهایت،

داده‌ها با استفاده از روش تحلیل رگرسیون سلسله‌مراتبی و با استفاده از نرم‌افزار SPSS، نسخه ۲۴ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

ابزار

مقیاس رضایت زناشویی انریچ (EMS)^{۱۷}: این مقیاس در سال ۱۹۹۴ توسط اولسون برای ارزیابی میزان رضایت زناشویی تهیه شده است. چون نسخه اصلی ۱۱۵ سؤالی مقیاس باعث خستگی پاسخ‌دهنده‌ها می‌شد، فرم ۴۷ سؤالی آن توسط اولسون^{۱۸} (۱۹۹۸) تهیه شد. این فرم نه بعد رضایت زناشویی را می‌سنجد که عبارت‌اند از: موضوعات شخصی، ارتباط زناشویی، حل تعارض، مدیریت مالی، فعالیت‌های اوقات فراغت، روابط جنسی، ازدواج فرزندان، اقوام و دوستان و جهت‌گیری مذهبی. مقیاس این پرسش‌نامه از نوع لیکرت است و در طیف ۵ تا ۱، از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم رتبه‌بندی می‌شود. ضریب آلفای این پرسش‌نامه در گزارش اولسون و همکاران (۱۹۸۹)، برای خرده‌مقیاس‌های تحریف آرمانی، رضایت زناشویی، مسائل شخصیتی، ارتباط، حل تعارض، مدیریت مالی، فعالیت‌های اوقات فراغت، رابطه جنسی، فرزندان و فرزندپروری، خانواده و دوستان، نقش‌های مساوات‌طلبی به ترتیب از این قرار است: ۰/۹۰، ۰/۸۱، ۰/۷۳، ۰/۶۸، ۰/۷۵، ۰/۷۴، ۰/۷۶، ۰/۴۸، ۰/۷۷، ۰/۷۲، ۰/۷۱. همچنین همبستگی دورنی آزمون برای فرم بلند ۰/۹۳ و برای فرم کوتاه ۰/۹۵ محاسبه و گزارش شده است (اسماعیل پور و همکاران، ۱۳۹۲). رضائیان و همکاران (۱۳۸۵) پایایی آن را به روش ضریب آلفای کرونباخ، برابر با ۰/۹۴ به دست آوردند و محمدی و همکاران (۲۰۱۲) آلفای کرونباخ ۰/۹۵ را گزارش کردند. همچنین در بررسی روایی این آزمون، ضریب همبستگی آن با مقیاس‌های رضایت خانوادگی از ۰/۴۱ تا ۰/۶۰ و با مقیاس‌های رضایت از زندگی، از ۰/۳۲ تا ۰/۴۲، است که نشان از روایی سازه آن است (اولسون و دیفرین، ۱۹۹۷). پرسش‌نامه انریچ زوج‌های راضی و ناراضی را به خوبی متمایز می‌کند و این اندازه از ۰/۸۵ تا ۰/۹۵ است که نشان از این دارد که پرسش‌نامه از روایی ملاکی خوبی برخوردار است (ثنایی، ۱۳۹۶). طریقی و همکاران (۱۳۹۴) برای هرکدام از ابعاد نه‌گانه این پرسش‌نامه، به ترتیب آلفای کرونباخ ۰/۷۹، ۰/۷۸، ۰/۸۲، ۰/۷۴، ۰/۶۴، ۰/۸۲، ۰/۷۲، ۰/۶۱ و ۰/۷۹ را گزارش کرده‌اند. آلفای کرونباخ مقیاس در پژوهش حاضر ۰/۸۱ به دست آمد.

پرسش‌نامه ترومای کودکی (CTQ)^{۱۹}: این پرسش‌نامه توسط محمدخانی و همکاران (۲۰۰۳) طراحی شد. این ابزار دارای ۳۸ گویه و ۴ بعد سوء رفتار عاطفی (۱۴ گویه)، سوء رفتار غفلت (۱۱ گویه)، سوء رفتار جسمی (۸ گویه) و سوء رفتار جنسی (۵ گویه) است که با استفاده از مقیاس چهاردرجه‌ای لیکرت (۰=هرگز تا ۳=همیشه) نمره‌گذاری می‌شود. لازم به ذکر است که تمام گویه‌های سوء رفتار غفلت به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند و فرم اصلی ابزار، روی دانش‌آموزان دختر و پسر دوره دوم متوسطه هنجاریابی شده است (محمدخانی و همکاران، ۲۰۰۳). نمره ابعاد این پرسش‌نامه با استفاده از مجموع نمره گویه‌های آن بعد به دست می‌آید و نمره بالاتر به معنای تجربه بیشتر داشتن آن سوء رفتار است. سازندگان ابزار روایی محتوایی و ملاکی آن را تأیید کرده‌اند؛ همچنین این ابزار از لحاظ اعتبار صوری و اعتبار سازه بررسی و در حد مطلوبی برآورد گردیده است (محمدخانی و همکاران، ۲۰۰۳).

همبستگی درونی ابعاد این پرسش‌نامه با کل آزمون بین ۰/۸۲ تا ۰/۸۹ به دست آمد و همسانی درونی این پرسش‌نامه با روش آلفای کرونباخ برای ابعاد سوءرفتارهای عاطفی ۰/۹۵، غفلت ۰/۹۱، جسمی ۰/۷۹، و جنسی ۰/۸۷ گزارش شد که حاکی از ضریب پایایی مطلوب پرسش‌نامه است (محمدخانی و همکاران، ۲۰۰۳). آلفای کرونباخ پرسش‌نامه در پژوهش حاضر ۰/۷۹ به دست آمد.

پرسش‌نامه تمایزیافتگی خود (DSQ): برای سنجش تمایزیافتگی خود از پرسش‌نامه اسکورن و فریدلندر^{۲۱} (۲۰۰۳) با ۴۳ سؤال استفاده شد. این پرسش‌نامه با مقیاس لیکرت و در یک طیف شش‌گزینه‌ای ۱ (اصلاً در مورد من صحیح نیست) و ۶ (خیلی در مورد من صحیح است)، درجه‌بندی شده است. نمره کمتر این پرسش‌نامه نشانه سطوح پایین‌تر تمایزیافتگی است (صناعی‌ذاکر، علاقبند، فلاحتی و هومن، ۲۰۰۸). ضریب آلفای کرونباخ گزارش شده توسط اسکورن و اسمیت (۲۰۰۳) ۰/۹۲ است. آلفای کرونباخ این ابزار توسط مؤمنی و علیخانی (۲۰۱۳) ۰/۷۹ و ساداتی (۲۰۱۴) ۰/۶۹ گزارش شده است. رابطه معکوس این پرسش‌نامه با اضطراب مزمن و رابطه مثبت آن با رضایت زناشویی، شواهدی را برای روایی سازه این مقیاس فراهم کرده است (اسکورن و دندی، ۲۰۰۴). یوسفی (۲۰۱۲) نیز در تحقیقی، روایی این پرسش‌نامه را با سازه‌های اعتمادبه‌نفس و حساسیت بین فردی محاسبه کرد که ضرایب روایی کل پرسش‌نامه با سازه اعتمادبه‌نفس ۰/۳۹ و با سازه حساسیت بین فردی ۰/۳۶- گزارش شد. در پژوهش حاضر، آلفای کرونباخ ۰/۸۳ به دست آمد.

مقیاس دلبستگی بزرگسالان (AAS): این پرسش‌نامه هجده‌عبارتی توسط کالینز و رید در سال ۱۹۹۰ تهیه شد که مهارت‌های ارتباطی و سه سبک رابطه صمیمانه آزمودنی را در طیف لیکرتی، کاملاً مخالفم=۱ و کاملاً موافقم=۵ ارزیابی می‌کند. سبک دلبستگی ایمن شامل سؤال‌های ۱ و ۸ و ۹ و ۱۰ و ۴ و ۱۷، سبک‌های اجتنابی شامل ۳ و ۴ و ۷ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۸، و دلبستگی اضطرابی شامل ۲ و ۵ و ۶ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ است که آزمودنی بر اساس نمره‌های به‌دست‌آمده در یکی از انواع سبک‌های دلبستگی جای می‌گیرد (کالینز و رید^{۲۲}، ۱۹۹۰، به‌نقل از هاشمی، ۱۳۹۶). پاکدامن و خانجانی (۱۳۹۰) نشان دادند که نمره‌های دلبستگی ایمن، اجتنابی و اضطرابی در فاصله زمانی هشت ماه و حتی در طول دو سال پایدار مانده‌اند. میزان آلفای کرونباخ در نمونه‌ای از دانشجویان، توسط پاکدامن و خانجانی (۱۳۹۰)، برای دلبستگی ایمن، اجتنابی و اضطرابی، به‌ترتیب برابر با ۰/۶۸ و ۰/۷۰ و ۰/۷، و توسط هاشمی و همکاران (۱۳۹۶)، به‌ترتیب برابر با ۰/۷۸ و ۰/۷۲ و ۰/۷۷ گزارش شده است. آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر ۰/۷۳ به دست آمد.

بیان یافته‌ها

نمونه پژوهش حاضر شامل ۲۴۰ نفر شرکت‌کننده که ۱۲۰ نفر مرد (۵۰ درصد) و ۱۲۰ نفر زن (۵۰ درصد) بود. میانگین سنی و انحراف معیار سن شرکت‌کنندگان در پژوهش، به‌ترتیب ۳۵/۸ و ۲۱/۳ بود. از لحاظ میزان تحصیلات، به‌ترتیب دیپلم ۱۲ درصد، فوق دیپلم ۷/۱ درصد، لیسانس ۶۴/۵ درصد و فوق لیسانس و بالاتر ۱۵/۴ درصد بود. بیشترین میزان شرکت‌کنندگان از لحاظ تحصیلات، مربوط به مقطع لیسانس (۶۴/۵ درصد) و کمترین آن مربوط به مقطع فوق دیپلم (۷/۱ درصد) بود. میانگین و انحراف معیار

مدت ازدواج به ترتیب ۹/۱۳ و ۵/۸۲ سال بود. از لحاظ تعداد فرزندان نیز خانواده‌های تک‌فرزندی به ترتیب ۴۸ درصد، دوفرزندی ۲۵ درصد، سه‌فرزندی ۱۴ درصد، چهارفرزندی و بالاتر ۱۱ درصد بودند. شاخص‌های آمار توصیفی مربوط به میانگین، انحراف معیار، همبستگی، کجی و کشیدگی در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱: ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش، میانگین و انحراف معیار

کشیدگی	کجی	میانگین (انحراف معیار)	۴	۳	۲	۱	
۰/۸۰	-۰/۶۲۰	۵۰/۵۲ (۲۰/۱۹)				۱	رضایت زناشویی
-۰/۶۸	۱/۲۰	۷۳/۱۸ (۲۱/۹۲)			۱	-۰/۵۳**	سوء رفتار هیجانی
-۰/۸۵	۰/۷۳	۱۶۰/۱۹ (۲۴/۸۸)		۱	-۰/۵۱**	۰/۴۴**	سبک دلبستگی
۰/۹۱	۰/۶۷	۹۳/۱۱ (۱۷/۲۷)	۱	۰/۴۵**	-۰/۴۷**	۰/۵۷**	خودتمایز یافتگی

* $P < 0.05$ ** $P < 0.01$

در جدول ۱، ماتریس همبستگی بین متغیرهای مکنون، میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش نشان داده شده است. همان گونه که مندرجات این جدول نشان می‌دهد، تمامی همبستگی‌ها مقدار قابل توجهی را شامل می‌شوند ($0.44 \leq r \leq 0.57$). در این میان، سبک دلبستگی و رضایت زناشویی کمترین همبستگی ($r=0.44$) و خودتمایز یافتگی و رضایت زناشویی بیشترین همبستگی ($r=0.57$) را نشان می‌دهند. در ادامه، برای آزمون نقش تعدیلگری متغیر خودتمایز یافتگی در رابطه بین سوء رفتار هیجانی و دلبستگی با رضایت زناشویی از رگرسیون سلسله‌مراتبی استفاده شد. پیش از اجرای این آزمون، می‌بایست از برقراری مفروضه‌های اساسی آن (بهنجاری توزیع داده‌ها، حجم نمونه و هم‌خطی چندگانه) اطمینان حاصل می‌شد. بهنجاری توزیع داده‌ها در مراحل قبلی، بر اساس کجی و کشیدگی مورد بررسی قرار گرفت. برای حجم نمونه، از شاخص کایسر - میر - اولکین برابر 0.707 به دست آمد که بیانگر کفایت حجم این نمونه است (ضریب 0.6 به‌عنوان حداقل مقدار لازم برای تحلیل در نظر گرفته می‌شود). هم‌خطی چندگانه بین متغیرهای پژوهش نیز مورد بررسی قرار گرفت که با استفاده از آماره تحمل و عامل تورم واریانس مورد بررسی قرار گرفت. نتایج حاصل نشان داد برای هر سه متغیر تمایز یافتگی، سوء رفتار هیجانی و دلبستگی، آماره تحمل و تورم واریانس 0.788 و $1/25$ است. دامنه پذیرش آماره تحمل از 0.10 و عامل تورم واریانس، کمتر از 10 است؛ بنابراین بین متغیرهای پژوهش هم‌خطی چندگانه وجود ندارد. با تأیید برقراری مفروضه‌ها امکان اجرای این آزمون فراهم است که در ادامه، نتایج تحلیل فرضیه‌ها ارائه می‌شود.

جدول ۲: نقش تعدیل کننده خودتمایز یافتگی در اثر ابعاد سوء رفتار

هیجانی بر رضایت زناشویی

متغیر مستقل	ضرایب رگرسیون (B)	حد بوت استرپ (فاصله اطمینان ۹۵٪)		خطای استاندارد	T	سطح معناداری
		حدود پایین	حدود بالا			
سوء رفتار هیجانی	۰/۱۴۲۴	۰/۰۳۸۵	۰/۲۴۶۳	۰/۰۵۲۸	۲/۶۹	۰/۰۰۷

در جدول ۲، نقش تعدیل‌کننده خودتمایز یافتگی، در اثر ابعاد سوءرفتار هیجانی (به‌عنوان متغیر مستقل) بر رضایت زناشویی (به‌عنوان متغیر وابسته) نشان داده شده است. همان گونه که مشاهده می‌شود، خودتمایز یافتگی می‌تواند اثر ابعاد سوءرفتار هیجانی بر رضایت زناشویی را در سطح $p < 0.01$ تعدیل کند.

جدول ۳: اثرات شرطی ابعاد سوءرفتار هیجانی بر رضایت زناشویی، بر اساس سطوح

متغیر تعدیلگر (خودتمایز یافتگی)

متغیر مستقل	سطح متغیر تعدیل‌کننده (خودتمایز یافتگی)	اثر شرطی	خطای استاندارد	t	سطح معناداری
سوءرفتار هیجانی	پایین	-۲/۰۴	۰/۴۴۳	-۴/۶۰	۰/۰۰۱
	متوسط	-۱/۱۸	۰/۳۳۰	-۳/۵۸	۰/۰۰۱
	بالا	-۰/۳۲۵	۰/۴۷۳	-۰/۶۸۸	۰/۴۹۱

در جدول ۳، اثرات شرطی سوءرفتار هیجانی بر رضایت زناشویی، در سطوح مختلف متغیر خود تمایز یافتگی مشاهده می‌شود. همان طور که بیان شد، با افزایش میزان خودتمایز یافتگی، اثر منفی سوءرفتار هیجانی بر رضایت زناشویی کمتر می‌شود.

جدول ۴: نقش تعدیل‌کننده خودتمایز یافتگی در اثر ابعاد سبک دلبستگی بر رضایت زناشویی

متغیر مستقل	ضریب رگرسیون (B)	حد بوت استرپ (فاصله اطمینان ۹۵٪)		خطای استاندارد	t	سطح معناداری
		حدود پایین	حدود بالا			
سبک دلبستگی	-۰/۳۷۰	-۰/۵۹۴	-۰/۱۴۵	۰/۱۱۴	-۳/۲۳	۰/۰۰۱

در جدول ۴، نقش تعدیل‌کننده خودتمایز یافتگی، در اثر ابعاد سبک دلبستگی (به‌عنوان متغیر مستقل) بر رضایت زناشویی (به‌عنوان متغیر وابسته) نشان داده شده است. همان گونه که مشاهده می‌شود، خودتمایز یافتگی می‌تواند اثر ابعاد سبک دلبستگی بر رضایت زناشویی را در سطح $p < 0.01$ تعدیل کند.

جدول ۵: اثرات شرطی ابعاد سبک دلبستگی بر رضایت زناشویی، بر اساس

سطوح متغیر تعدیلگر (خودتمایز یافتگی)

متغیر مستقل	سطوح متغیر تعدیل‌کننده (خودتمایز یافتگی)	اثر شرطی	خطای استاندارد	t	سطح معناداری
سبک دلبستگی	پایین	-۰/۱۴۸	۰/۰۱۹	-۷/۴۷۱	۰/۰۰۰
	متوسط	-۰/۱۱۳	۰/۰۱۹	-۵/۸۷۶	۰/۰۰۰
	بالا	-۰/۰۷۸	۰/۰۳۰	-۲/۶۲۵	۰/۰۰۸۹

در جدول ۵، اثر شرطی سبک دلبستگی بر رضایت زناشویی، در سطوح مختلف خودتمایز یافتگی نشان داده شده است. همان طور که مشاهده می‌شود، با افزایش میزان خودتمایز یافتگی، اثر دلبستگی بر رضایت زناشویی از جهت منفی به جهت مثبت تغییر می‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری

خودتمایز یافتگی در ارتباط سوء رفتار هیجانی و رضایت زناشویی نقش تعدیلگر دارد. بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش حاضر، با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان گفت که خودتمایز یافتگی در ارتباط سوء رفتار هیجانی و رضایت زناشویی نقش تعدیلگر دارد. این یافته با نتایج پژوهش‌های زیر همسو بود: زینالی و اسماعیل‌زاده (۱۳۹۹)، دادو و دبیری (۱۳۹۸)، خورشیدی و دشت‌بزرگی (۱۳۹۸)، جعفری‌اقدم و همکاران (۱۴۰۰)، غضنفری (۲۰۲۱)، فشنگچی و بستان (۱۳۹۶)، موزاس^{۲۴} و همکاران (۲۰۲۳)، کبریتچی و محمدخانی (۲۰۱۶)، عزیز و همکاران (۲۰۲۳). تروماها و سوء رفتارهای هیجانی دوران کودکی بر روابط زوجین و توانایی بعدی در ادامه و حفظ ارتباط رضایت‌بخش و صمیمی اثر دارد (امیری مجد و همکاران، ۱۳۹۷). سوء رفتارهای هیجانی در دوران کودکی، در مردان با آشفتگی‌های روان‌شناختی و پارانوئید آن‌ها در بزرگسالی، و در زنان با وسواس فکری و عملی و خصومت در بزرگسالی رابطه دارد که این خود کیفیت رضایت زناشویی را به شدت تحت تأثیر قرار می‌دهد (پری و همکاران، ۲۰۰۷). بزرگسالان با سابقه سوء رفتار هیجانی در دوران کودکی که مورد بدر رفتاری روان‌شناختی قرار گرفته‌اند، نه تنها درباره خود باورهای منفی دارند، بلکه درباره دیگران نیز منفی فکر می‌کنند؛ به طوری که ضمن اینکه دیگران را حمایت‌کننده نمی‌دانند، آن‌ها را سوء استفاده‌کننده یا رهاکننده می‌دانند. این مسئله می‌تواند بر انتظارات از خود و دیگران، در جهت افزایش خطر بروز تعارضات زناشویی و در نتیجه کاهش رضایت زناشویی، تأثیر بگذارد (مسمن و کات، ۲۰۰۷). در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که با افزایش میزان تمایز یافتگی، اثر سوء رفتار هیجانی دوران کودکی بر رضایت زناشویی در دوران بزرگسالی کاهش می‌یابد؛ یعنی با بالا بودن سوء رفتار هیجانی در دوران کودکی، ناکارآمدی افراد، به خصوص در روابط بین فردی، ضعف در روابط عاشقانه، احساس امنیت کمتر و عدم تمایل به ارتباط با دیگران به سبب بی‌اعتمادی افزایش می‌یابد. این افراد به سبب سوء رفتار هیجانی در دوران کودکی که در خانواده اصلی‌شان داشته‌اند، از تمایز یافتگی کمتری برخوردارند؛ این تمایز یافتگی سبب می‌شود تا نتوانند فردیت و استقلال خود را از خانواده پدری خود حفظ کنند و احتمال بیشتری دارد تا ازدواج آن‌ها به شکست بینجامد؛ اما افراد با تمایز یافتگی بالا به هیجان‌ات خود آگاهی دارند و قادر به سنجش متفکرانه موقعیت هستند. این افراد توانایی رشد دادن خود مستقل را در وجودشان دارند و می‌توانند در روابط عمیق، آرامش و راحتی خود را حفظ کنند (آریایی آذر و همکاران، ۱۴۰۰).

خودتمایز یافتگی در ارتباط سبک دلبستگی و رضایت زناشویی، نقش تعدیلگر دارد. بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش حاضر با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان گفت که خودتمایز یافتگی در ارتباط سبک دلبستگی و رضایت زناشویی نقش تعدیلگر دارد. این یافته با نتایج پژوهش‌های مردانی و همکاران (۲۰۲۱)، حاجیان و همکاران (۱۳۹۸)، هانفلد^{۲۶} و همکاران (۲۰۱۳)، کاظمیان مقدم و همکاران (۱۳۹۵)، فعله‌کار و همکاران (۱۳۹۸) مطابقت و همسویی دارد. نتایج پژوهش‌های فوق نشان می‌دهد به طور خاص، زوج‌هایی که خودتمایز یافتگی کمتری دارند، بلوغ عاطفی کمتر و ظرفیت کمتری برای صمیمیت یا خودمختاری دارند؛ در حالی که زوج‌های با خودتمایز یافتگی بالاتر انعطاف‌پذیرترند، تفاوت‌ها را بهتر تحمل می‌کنند و صمیمیت بیشتری دارند. این در حالی است که تمایز یافتگی بالا اثرات منفی سبک‌های دلبستگی را به مرور کاهش داده و اثرات آن بر رضایت زناشویی را تعدیل می‌کند. افراد با تمایز یافتگی پایین نمی‌توانند با توجه به موقعیت،

افکار و احساس‌های خود را به کار گیرند، در کنترل اضطراب خود مشکل دارند و در نهایت در روابط دچار تعارض خواهند شد. اما افراد با تمایز یافتگی بالا، در خانواده اصلی خود یاد گرفته‌اند که با توجه به موقعیت، افکار و احساس‌های خود را به کار گیرند، اضطراب خود را کنترل کنند و در روابط خود کمتر دچار مشکل شوند. این دسته از افراد می‌توانند سطح هیجان‌های خود را کنترل کنند و مشکلات خود را عملاً وارد رابطه نکنند که در نتیجه منجر به سازگاری شخصی بهتر، کاهش تعارض‌های زناشویی و به تبع آن افزایش میل و برانگیختگی جنسی می‌شود و کسانی که بریدگی عاطفی و واکنش هیجانی کمتری دارند، بدیهی است که رضایت آن‌ها از روابط صمیمانه بیشتر باشد.

در مجموع، می‌توان گفت تمایز یافتگی در میزان رضایت زناشویی و الگوهای ارتباطی زوجین نقش پررنگی دارد. تمایز یافتگی در خانواده و در طول سال‌های ابتدایی زندگی، تحت تأثیر تجارب اولیه دوران کودکی شکل می‌گیرد. افراد تمایز یافته، نحوه ارتباط و رضایت متفاوتی را در زندگی مشترک خود می‌سازند. هر فرد در خانواده‌اش، با تجارب اولیه گوناگونی رشد می‌کند، نقش‌های دلبستگی متفاوتی را در خانواده تجربه می‌کند و این خود الگوهای تمایز یافتگی متفاوتی از سطوح کم تا زیاد را شامل می‌شود که می‌تواند روابط بعدی، به‌خصوص روابط زناشویی را تحت تأثیر قرار دهد.

این پژوهش مانند سایر پژوهش‌ها محدودیت‌هایی داشت؛ یکی از این محدودیت‌ها مربوط به نبود امکان کنترل متغیرهای مزاحم، همچون ویژگی‌های شخصیتی، شرایط روانی و اجتماعی آزمودنی‌ها بود؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های بعدی، هر کدام از این ویژگی‌ها مورد توجه و بررسی قرار گیرد؛ محدودیت دیگر پژوهش می‌توان به نادیده گرفته شدن ویژگی‌های خانوادگی، اقتصادی، سطح اجتماعی و تحصیلی شرکت‌کنندگان اشاره کرد که ممکن است موجب تأثیراتی بر تمایز یافتگی افراد شده باشد؛ لذا، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌هایی بعدی اثرات هر یک از این متغیرها بر تمایز یافتگی افراد جداگانه مورد بررسی قرار گیرد.

تقدیر و تشکر

از تمامی شرکت‌کنندگان در این پژوهش که صبورانه یاری رساندند، سپاسگزاری می‌شود. همچنین از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، به‌خاطر بررسی مدارک و صدور کد اخلاق به شماره IR.RUMS.REC.1401.112 قدردانی می‌شود. مقاله حاضر منتج از پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی از دانشگاه آزاد، واحد بندرعباس می‌باشد.

پی‌نوشت‌ها

1. Marriage	13. Maneta
2. Whisman, Gilmour, & Salinger	14. Perry
3. Kreny, Bradbury	15. Messman, Coates
4. Schoenfeld, Loving, Pope, Huston, & Štulhofer	16. Klein
5. Marital satisfaction	17. Eneich marital satisfaction
	18. Olson

6. Differentiation	19. Childhood trauma questionnaire
7. Resin	20. Differentiation of self questionnaire
8. Lucas	21. Skorn and Friedlander
9. Gouin	22. Adult Attachment Scale
10. DiLillo, Long	23. Collins and Reid
11. Wright	24. Mozas
12. Graham	25. Hünefeldt

منابع

- اسماعیل‌زاده مشکئی، پ.، زینالی، ر. (۱۳۹۹). نقش تجربه‌های سوء رفتار دوران کودکی در پیش‌بینی روان‌بنه‌های هیجانی در بزرگسالی. *فصلنامه سلامت روان کودک*، ۷(۳)، ۱۴۱-۱۲۸.
- اصل دهقان، ف.، رضاییان، ح.، و حسینیان، س. (۱۳۹۵). پیش‌بینی تمایز یافتگی و سبک دلبستگی دانش‌آموزان دبیرستانی براساس انعطاف‌پذیری خانواده، تمایز یافتگی و سبک دلبستگی والدین. *فصلنامه خانواده و پژوهش*، ۱۳(۳)، ۱۳۰-۱۰۹.
- امیری مجد، م.، و کاکاوند، د. (۱۳۹۸). رابطه آزار دیدگی و خشونت دوران کودکی با صمیمیت زناشویی در زوجین ناسازگار. *فصلنامه علمی پژوهشی مددکاری اجتماعی*، ۷(۱)، ۳۶-۲۹.
- آریایی‌آذر، ا.، صادقی، م.، موتابی، ف. (۱۴۰۰). بررسی تمایز یافتگی زوجین از خانواده اصلی و نقش آن در پیش‌بینی الگوهای ارتباطی و رضایت زناشویی در قومیت‌های مختلف ایران. *فصلنامه خانواده پژوهی*، ۱۷(۳)، ۳۶۸-۳۵۳.
- زارعی‌نژاد، ز.، پورحسین، ر.، و رحیمی‌نژاد، ع. (۱۳۹۵). بررسی نقش میانجی سبک‌های تدافعی در رابطه بین سطوح خود-تحولی و رضایت زناشویی. *مجله علوم روانشناسی*، ۱۶(۶۱)، ۱۹-۶.
- طریقی، ز.، پورشهریار، ح.، و شکری، ا. (۱۳۹۴). نقش واسطه‌ای احساس تنهایی و تعهد زناشویی در رابطه بین میزان استفاده از فیسبوک و میزان رضایت زناشویی زنان. کنفرانس بین‌المللی علوم انسانی، روانشناسی و علوم اجتماعی.
- عزیزی، م.، و حاجی‌علیزاده، ک. (۱۴۰۱). رابطه سوء رفتار هیجانی با رضایت زناشویی: نقش واسطه‌ای دلزدگی زناشویی در زنان و مردان شهر بندرعباس. *نشریه علمی رویش روان‌شناسی*، ۱۱(۱۱)، ۱۴۴-۱۳۵.
- غضنفری شبانکاره، م.، حیدری، ع.، مکوندی، ب.، و مرعشیان، ف. س. (۱۳۹۰). رابطه بخشش و احساس تنهایی با نگرش به خیانت زناشویی با توجه به نقش تعدیل‌کننده رضایت زناشویی در دانشجویان متأهل. *فصلنامه ابن‌سینا*، ۸(۲)، ۸۳-۷۷.
- فعله‌کار، ا.، بردن، ز.، دانایی، ک.، امید، م.، و مقدم فر، ن. (۱۳۹۸). ارتباط تمایز یافتگی خود و طرحواره‌های ناسازگار اولیه با رضایت زناشویی زنان متقاضی طلاق. *پژوهش پرستاری*، ۱۴(۶)، ۳۴-۲۶.
- کازمیان مقدم، ک.، مهرابی‌زاده هنرمند، م.، کیامنش، آ.، حسینیان، س. (۱۳۹۷). رابطه علی تمایز یافتگی، معناداری زندگی و بخشودگی با دلزدگی زناشویی از طریق میانجی‌گری تعارض زناشویی و رضایت زناشویی. *فصلنامه علمی-پژوهشی روشها و مدل‌های روانشناختی*، ۹(۳۱)، ۱۴۶-۱۳۱.
- محمدی، خ.، حیدری، م.، فقیه‌زاده، س. (۱۳۸۷). اعتبار نسخه فارسی مقیاس Female Sexual Function Index- FSFI به عنوان شاخص عملکرد جنسی زنان. *پایش*، ۷(۳)، ۲۷۸-۲۶۹.
- منتظری، ر. (۱۴۰۱). نقش خانواده‌های زوجین در سازگاری، ثبات و رضایت زناشویی همسران: یک مطالعه مروری. *نشریه علمی رویش روان‌شناسی*، ۱۱(۱)، ۲۱۰-۱۹۹.

- Amiri Majd, M., & Kakavand, Sh. (2017). The relationship between childhood abuse and violence and marital intimacy in incompatible couples. *Research Journal of Social Work*, 7(23), 29-36. [in Persian].
- Asl Dehghan, F., Rezaian, P. D., & Hosseinian, P. D. (2016). Predicting adolescents' self-differentiation and attachment styles based on family flexibility, parents' level of self-differentiation and parental attachment styles. *Quarterly Journal of Family and Research*, 13(3), 109-130. [in Persian].
- Azizi, M., & Haji Alizadeh, K. (2023). The relationship between emotional abuse and marital satisfaction: the mediating role of marital boredom in women and men of Bandar Abbas city. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal (RRJ)*, 11(11), 135-144. [in Persian].
- Dado, P., & Dabiri, S. (2018). Prediction of marital satisfaction based on marital boredom, feelings of loneliness and sexual performance in married students. *Journal of Cognitive Sciences*, 18(76), 499-507.
- Denham, L., Walshe, K., Parker, D., Noyce, P. R., & Ashcroft, D. M. (2016). Job characteristics, well-being and risky behavior amongst pharmacists. *Psychology, health & medicine*, 21(8), 932-944.
- DiLillo, D., & Long, P. J. (1999). Perceptions of couple functioning among female survivors of child sexual abuse. *Journal of Child Sexual Abuse: Research, Treatment, & Program Innovations for Victims, Survivors, & Offenders*, 7(4), 59-76.
- Esmailzadeh Meshki, P., & Zinali, A. (2019). The role of childhood maltreatment experiences in predicting emotional psychopathology in adulthood. *Children's Mental Health Quarterly*. 7 (3), 128-141. [in Persian].
- Falehkar, A., Bordan, Z., Kosha, M. D., Amani, O., & Moghadamfar, N. (2018). The Relationship Between Self-Differentiation and Early Maladaptive Schemas with Marital Satisfaction of Divorced Women. *Nursing Research*, 14(6), 26-34.
- Fashnakchi, A., & Bostan, N. (2016). The relationship between marital satisfaction and marital dissatisfaction among primary school female teachers in Kermanshah. *9th International Conference of Psychology and Social Sciences*. [in Persian].
- Finzi, R., Ram, A., Har-Even, D., Shnit, D. and Weizman, A. (2001). Attachment styles and aggression in physically abused and neglected children. *Journal of Youth and Adolescence*. 30 (6), 769-786.
- Ghazanfari Shabankare, M., Heidari, A., Makvandi, B., & Marashian, F. S. (2021). Relationship of Forgiveness and Feeling of Loneliness with Attitudes Toward Marital Infidelity Regarding the Moderating Role of Marital Satisfaction in Married Students. *Avicenna Journal of Neuro Psycho Physiology*, 8(2), 77-83. [in Persian].
- Gouin, J. P., Glaser, R., Loving, T. J., Malarkey, W. B., Stowell, J., Houts, C., & Kiecolt-Glaser, J. K. (2009). Attachment avoidance predicts inflammatory responses to marital conflict. *Brain, behavior, and immunity*, 23(7), 898-904.
- Hünefeldt, T., Laghi, F., Ortu, F., & Belardinelli, M. O. (2013). The relationship between 'theory of mind' and attachment-related anxiety and avoidance in Italian adolescents. *Journal of adolescence*, 36(3), 613-621.
- Jafarbegloo, E., Momenyan, S., & Khaki, I. (2019). The Relationship Between Sexual Function and Marital Satisfaction in Postmenopausal Women. *Modern Care Journal*, 16(1), 1-5.
- Jafari Aghdam, Gh., Ahmadi Tahorsultani, M., Duran, B. (2021). The relationship between maltreatment in childhood and marital satisfaction of the staff of Baqiyatullah Hospital (AJ): the mediating role of cut and rejection schemas and difficulty in emotion regulation. *Journal of Military Medicine*. 23 (5), 386-377. [in Persian].

- Karney, B. R., & Bradbury, T. N. (2020). Research on Marital Satisfaction and Stability in the 2010s: Challenging Conventional Wisdom. *Journal of Marriage and Family*, 82(1), 100-116.
- Kayser, K. (1993). *When love dies: The process of marital disaffection*. New York: Guilford
- Kayser, K. (1996). The marital disaffection scale: An inventory for assessing motional estrangement in marriage. *The American Journal of Family Therapy*, 24,83-88.
- Kazemian Moghadam, K; Mehrabizadeh, M.; Kyamanesh, A; Hosseinian, S. (2017). The causal relationship of differentiation, meaningfulness of life and forgiveness with marital dissatisfaction through the mediation of marital conflict and marital satisfaction. *Scientific-Research Quarterly of Psychological Methods and Models*. 9(31), 131-146. [in Persian].
- Kebritchi, A., & Mohammadkhani, S. (2016). The role of marital burnout and early maladaptive schemas in marital satisfaction between young couples. *International Journal of Medical Research & Health Sciences*. 5(12), 239-246.
- Lucas-Thompson, R. G., Lunkenheimer, E. S., & Dumitrache, A. (2017). Associations between marital conflict and adolescent conflict appraisals, stress physiology, and Mental Health. *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, 46(3), 379–393.
- Maneta, E. K., Cohen, S., Schulz, M. S., & Waldinger, R. J. (2015). Linkages between childhood emotional abuse and marital satisfaction: The mediating role of empathic accuracy for hostile emotions. *Child abuse & neglect*, 44, 8–17.
- Mardani, M., Marashi, S. A., & Abbaspour, Z. (2021). On the Causal Relationship Between Attachment Styles and Marital Satisfaction: Mediating Role of Gottman's Marital Communication Model. *Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences*, 15(2). e108339.
- Messman-Moore, T. L., & Coates, A. A. (2007). The impact of childhood psychological abuse on adult interpersonal conflict: The role of early maladaptive schemas and patterns of interpersonal behavior. *Journal of Emotional Abuse*, 7(2), 75–92.
- Mohammad Khani, P., Nazari, M., Salavati, M., Mohammadi, M., Razzaghid, O. (2003). Devalopment, Validation and reliability of child abuse self report scale (casrs) in iranian student. *Medical Journal of the Islamic Republic of Iran (MJIRI)*, 17(1), 51-58. [in Persian].
- Mohammadi, Kh., Heydari, M., Faqihzadeh, S. (2008). Reliability of the Farsi version of the Female Sexual Function Index scale titled the index of female sexual function. *Monitoring*, 7(3), 269-278. [in Persian].
- Montazeri, R. (2022). The role of couples' families in the adjustment, stability and marital satisfaction of spouses: a review study, *Psychology Development*, 11(1), 199-210. [in Persian].
- Mozas-Alonso, M., Oliver, J., & Berástegui, A. (2022). Differentiation of self and its relationship with marital satisfaction and parenting styles in a Spanish sample of adolescents' parents. *Plos one*, 17(3), e0265436.
- Omidian, M., Rahimian Boogar, I., Talepasand, S., Najafi, M., & Kaveh, M. (2019). The Cultural Tailoring and Effectiveness of Couples Coping Enhancement Training on Marital Adjustment of Wives. *Journal of Practice in Clinical Psychology*, 7(1), 43-52. [in Persian].
- Perry, A. R., DiLillo, D., & Peugh, J. (2008). Childhood psychological maltreatment and quality of marriage: The mediating role of psychological distress. *Journal of Emotional Abuse*, 7(2), 117–142.

- Rezaian, H., Mohseni, N., Mohammadi, M., Ghbari Bonab, b., Sarmad, Z., Gholam Ali Lavasani, M., Momeni, F. (2006). Examining the causal model of family variables, adolescents' self-perception and behavior. *Hakim Research Journal*, 9(3), 32-38.
- Sadeghi, M., & Mootabi, F. (2021). The Differentiation of Couples from the Original Family and Its Role in Predicting the Communication Patterns and Marital Satisfaction in Different Ethnic Groups in Iran. *Quarterly Journal of Family and Research*, 353-368. [in Persian].
- Sanai, B. (2016). Family and marriage measurement scale. Tehran. Publication of Baath [in Persian].
- Schoenfeld, E. A., Loving, T. J., Pope, M. T., Huston, T. L., & Štulhofer, A. (2017). Does sex really matter? Examining the connections between spouses' nonsexual behaviors, sexual frequency, sexual satisfaction, and marital satisfaction. *Archives of sexual behavior*, 46(2), 489-501.
- Taniguchi, S.T., Freeman, P.A., Taylor, S. & Malcarne, B. (2006). Study of married couples perceptions of marital satisfaction in outdoor recreation. *Journal of experiential education*, 28 (3), 253-256.
- Tariqi, Z; Pourshahriar, H. Shokri, A. (2014). The mediating role of loneliness and marital commitment in the relationship between the amount of Facebook use and marital satisfaction of women. *International Conference on Humanities, Psychology and Social Sciences*. [in Persian].
- Tavakol, Z., Nikbakht Nasrabadi, A., Behboodi Moghadam, Z., Salehiniya, H., & Rezaei, E. (2017). A review of the factors associated with marital satisfaction. *Galen Medical Journal*, 6(3), 197-207.
- Warach B, Josephs L. (2019). The aftershocks of infidelity: a review of infidelity-based attachment trauma. *Journal of Sexual and Relationship Therapy*; 34(2),132-153.
- Whisman, M. A., Gilmour, A. L., & Salinger, J. M. (2018). Marital satisfaction and mortality in the United States adult population. *Health psychology*, 37(11), 10-41.
- Wright, T.A, Cropanzano, R, Denny, P.J, & Moline, G. L. (2009). When a happy worker is a productive worker: A preliminary examination of three models. *Canadian journal of behavioural science*, 34(3), 146-150.
- Zarei, M., Teiri, F., Soufizadeh, N., Haji-Esmaelpour, A., Gharibi, F., & Rasolabadi, M. (2019). Evaluating the relationship between sexual function and marital satisfaction in married Kurdish women in year 2016. *Chronic Diseases Journal*, 7(1), 22-27.
- Zareinejad, Z; Pourhossein, R.; Rahiminejad, A. (2016). Investigating the mediating role of defensive styles in the relationship between levels of self-transformation and marital satisfaction. *Journal of Psychological Sciences*, 16(61)6-19. [in Persian].